

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice šte. 16.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šestdnevna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano

v upravnistvu:

za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrta leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrta leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 40.

V Ljubljani v četrtek, 19. februarija 1885.

Tečaj II.

Dunajske novosti.

Z Dunaja, 17. februarija.

(Izv. dop.)

Poročati mi je o nekem dunajskem shodu, o katerem bodete zamán iskali poročila v velikih dunajskih glasilih. Sklical ga je znani poslanec Schönerer, dandanes najpopularnejša oseba v veliki stolnici. Predmet mu je bil položaj dunajskega časopisja; *eo ipso* izključeni so bili poslušalci židovskega pokolenja, tudi žurnalisti se ga niso smeli udeležiti. Vašemu dopisniku je vstopnico preskrbel star prijatelj, vpliven mesten odbornik, in ker hvala Bogu! nimamo nič semitskega v svoji vnanjosti, se nam ni zabranil uhod v „Sofien-saal.“ Občinstva se je vse trlo v obširni dvorani. Pripovedujejo, da so Schönererjevi pristaši izdali za ta večer 15000 vstopnic; redarstvo je moralo naznaniti sklicevalcem, da bode iz varstvenih ozirav prepovedalo ljudski shod, ako se število deležnikov ne omeji. In zares, le 4000 poslušalcev so pustili v dvorano; več nego 3000 je bilo prisiljenih, vrniti se pred durmi, ker je uže prostora zmanjkalo. A to vam niso bili navadni postopači, katerih ima veliko mesto vedno v Izobilji, tudi delavskega proletarijata niso zapazil v ljudski množici, temveč videl si goste trume imovitejših dunajskih meščanov, hišnih posestnikov, trgovcev in obrtnikov, ki so se kar trli, da bi ulovili kako besedico iz ust novodobnega dunajskega tribuna. Z jedno besedo, Dunajčan v pravem pomenu se je udeležil tega zborovanja, in baš od tod izvira pomenljivost shoda, ki se je bil zbral minuli četrtek v Sofijni dvorani.

Otvoril ga je Schönerer, burno nazdravljen od zbrane množice, ter začel je grmeti proti dunajskemu novinarstvu. Novega in duhovitega je sicer bore malo povedal, ali občinstvo ni bilo ravno izbirčno. Navdušeno je odobravalo vsak krepk izraz, s kojim je govornik bičal spridenost naših novin. *Diese feile, verkaufte, corruptierte, verjudete Presse...*

Listek.

V Carigradu.

(Zlatorodov.)

(Dalje.)

Po bregovih je stala neznanska množina ljudi, nêma, ravnodušna ter gledala strašno žaloigro. Muezini so zategneno pojé z minaretov oklicavali solnčni zahod. Tiči so veselo obletavali džamije sedmerih gričev. Stari Turki v senci platan po zelenih brdih skaderskih so mirno mrmrali: „Zadnja ura bije mestu Sultanov. Napovedani dan je tu. Obsodba Alahova se vrši.“ Tako bodi. Dobro, pa bodi tako!“

Sreča, da požar ni trajal do noči. Ob 7. uri zvečer bruhne ogenj še iz palače angleškega poslanstva. Zdaj pa, kakor bi trenil, utihne veter, ogenj pogine. V šestih urah je bila skoro vsa Pera razdejana do tal, 9000 hiš upepeljenih, 2000 ljudij mrtvih. Od onega požara, divjajočega leta 1756 pod vladjo Osmana II., 80 000 poslopij in dve tretjini Carigrada uničenega, svet še ni doživel tako grozne

take besede so donele, in navdušenje je rastle in kipelo pri vsaki psovki, namenjeni nekdaž tako razvajeni in oblastni žurnalistiki. Za mojstrom govoril je pokorni učenec njegov Langgassner, urednik Schönererjevega tednika: „*Unverfälschte deutsche Worte.*“ Tudi njemu je donela jednaka pohvala. Oglasil se je tudi znani antisemit Fliegl, profesor na dunajskem mestnem gimnaziju v Mariahilfu, ter je nasvetoval, naj se ustanovi velik neodvisen dnevnik na krščansko-nemški podlagi, kateremu naj bode namen, pobijati korupcijo in razkrivati slabosti dunajskega novinarstva. V ta namen se je takoj pričela subskripcija, in baje so takoj podpisali precejšnje svote. Paroksimom pa je vzkripl do vrhunca, ko nastopi trgovec Volduga, jeden izmed najbolj ekscentričnih Schönererjevih privržencev. V dolgem govoru proslavljal je zasluge svojega junaka, zahvaljuje se mu za njegovo javno delovanje. Konečno ga je prijel za roko in — poljubil mu je desnico! Burka! — bodele nejevoljni vskliknili z menoj vred, ali priznavati se mora vendar le, da je tudi to nenaravno gibanje, vse to smešno obožavanje neznanne Schönererjeve osebe pomenljiv simptom čudnega razmerja, v katerem se dandanes nahaja glavnega mesta prebivalstvo k tendencam združene levice in njenih časnikarskih pomagačev.

Samo po sebi se razume, da se tudi pri tej priliki ni pozabilo severne železnice, in pogodbe, katero je vlada predložila državnemu zboru. Stališče „Ljublj. Lista“ v tej zadevi je dosti označeno uže od lanskega leta sem, in dandanes še smo tega mnenja, da je ugodnejše za državne finance, da se država na poštene podlagi pogodi z delničarskim društvom, nego da podpravi za jako drag denar dotično železnico. Na Dunaji se ve da skoro ni človeka, da ne bi pritrdil glasnemu klicu, s kojim se zahteva podpravljenje tega podjetja. Nazori se čujejo o tem vprašanji, nič manj naivni, nego smo jih lani in letos o isti zadevi čitali v „Slov. Narodu“. Čuda pač, da se ravno naši ljudje toliko ogrevajo za stvar,

nesreče. Noben požar, odkar je Carigrad osvojen po Osmanih, ni zahteval toliko človeških žrtvi.

5. Drugi dan

je bila Pera pač manj strašna, a ne manj žalostna, ko včeraj, ko je stala v divjem ognju. Kjerkoli je razgrajal grozanski ta živelj, tam je pustil puščavo. Nagi in černi in otožno so veliki griči štrleli k višku. Napravili so se novi izgledi, nova razsvetljava: na prostornih, pepela polnih trgih so stali očrneli dimniki, kakor spominki žalosti in nesreče. Izginila so po cela predmestja kakor beduinski šator, ki ga vihar dvigne in odnese. Od mnogih cest in ulic si našel komaj sledi, črne poteze. Tu, na pogorišču, je ležalo tisoč in tisoč nesrečnikov, ki so miloščine prosili prihajočih, odhajočih vojakov, zdravnikov, redovnikov, duhovnikov vsake vere, uradnikov vsake vrste. Ti so razdeljevali kruh in denar in drugi živež, ter vodili dolge vrste kolovozi, v katerih je vlada pošiljala šatorov, odej in druge oprave. Šatori so pokrivali Tatavolo in veliko armenško pokopališče, kjer so se gnjele goste kope

katera niti v neposredni zvezi ni z gmočnimi koristi slovenskega naroda. Res je, da bode Dunajčan po nižjih tarifih, koje država uvede, ceneje dobival svoj premog iz Sileškega, svoje goveje meso iz Galicije, toda da se to doseže, trebalo bode finančnemu ministru jako mnogo denarja odšteti dosedanjim lastnikom. V ta namen se bode moralo znova kontrahirati posojilo, in kedo nam bo danes porok, da ne bodedo tudi mi borni Slovenci prisiljeni, obremeniti svoje rame pri dotičnem obrestovanji? Mi, ki se niti resno ne ganemo za svojo siromašno dolenjsko železnico, mi bi naenkrat oblastno zahtevali od vlade: žrtvuj 200 milijonov in še več za severno železnico — Dunajčanom na ljubo!

Istina je sicer, da bi se ministerstvo moralo poprijeti te misli, ako bi gledalo le na svoj obstanek, na utrjeno svoje stališče. Podpravljenje železnic visi v zraku, je skozi in skozi popularna ideja. Ako tedaj Taaffejeva vlada v istem hipu, v katerem zaključí sedanje zasedanje, neposredno pred novimi volitvami, v svoj program sprejme točko, da je podpravi severno železnico, pridobila bi si v jednem trenutku simpatije vsega Dunaja in z njim vred glasove njegovih prebivalcev. Štreno bi zmešali zjedinjeni levici, udarec bi bil, kateri bi prerahljal kosti najzagrizenejšim protivnikom. Toda če se je kedaj pokazalo, da vladajo pošteni možje v naši državi, pri tej priliki se je obelodanilo! Politični manevr jih ni premotil, pred očmi so imeli državni interes in njegove razloge.

Kajti uverjeni smo, da je na drug način veliko lažje mogoče, varovati državne koristi, nego z dragim finančnim eksperimentom. Stvar je pomisleka vredna, dasi jo bodedo danes le mimogredé sprožili. Severna železnica zaradi tega toliko dobička nese, ker se velikanske kolikovine premoga in jednakega blaga po njej izvažajo. Takemu tovoru sicer železnica sama po sebi ne ugaja, ker je predraga, ali posluževati se je mora, kajti drugega bolj pripravnega občila ni. Toda recimo, da se sprejme sedanji od vlade predložen načrt po-

ljudij. Po širnem pokopališču galatskem so ležale reči vse križem razmetane in nakupičene, tako da je bila ta prostorina videti kakor prevrnjeni bazar. Tu so bile sofe, postelje, blazine, glasoviri, slike, podobe, kipi, knjige, polomljeni vozički, ranjeni konji k cipresam privezani, pozlačena nosila, kletke s papigami. Vso to ropotijo so varovali blede služaji, očrneli, trudni, izdelani in skoro na pol mrtvi nosači. Nešteveno ljudij, raztrganih, umazanih, je tekalo po cestah ter pod rušinami iskalo žrebčev in železja, previdno se umikajoči na tleh ležečim vojakom in ognjegascem. Povsod so delali moški, iz desek in kolov postavljajoči šatore in kolibe na podrtinah lastnih hiš. Cele družine so klečale pred izgorelimi altarji po okajenih in brezstrešnih cerkvah. Moški in ženske so tožno in bolestno hodili memo dolgih vrsta ogrnjenih mrličev, iskajoči znanih in ljubih obrazov. Divji krik je pretresal nebo in neskončno togovanje je pretresalo zrak, kader so koga svojih prepoznali med kôpo neživih. Ljudje so se grudili na tla kakor od strele udarjeni, v gostem prahu, v razgretem zraku, v vonju osmojenega mesa, v plohi

godbe, ter da državni zbor kmalu potem sklene, s prekopom zvezati Odro in Donavo, s prekopom tedaj, ki drži skozi po ravnem, izvzemši eno samo nizko razvodje, katero treba prekoračiti, ki ima dosti vode ter povprečno s severno železnico Silezijo zveže z Nižjo Avstrijo — mari ne mislite, da bi ta konkurent izdatno pritiskal na delniško društvo severne železnice, ter sila neugodno vplival na njene dohodke! In če bi državi v dvajsetih letih kazalo, v svojo last prevzeti dotično železnično črto, ali je ne bi tedaj mnogo bolj kup lahko dobila, ker se bode kupnina odmerila po dividendi?

Toda takih razlogov nismo čuli v „Sofien-saalu“ pri Schönererjevem shodu in baje jih tudi ne bodele čitali v „Slov. Narodu“.

O dolenjski železnici.

Na Dolenjskem meseca febr.

Bolj in bolj razmotriva se občna govorica v vseh krogih prebivalstva na Dolenjskem, da so gospodje Ranzingerjevi v Kočevji svojo „glazuto“ in „premogovo skladišče“ dunajskemu denarnemu zavodu „Länderbank“ za visoko svoto 400 000 gold. prodali. Akopram nobeden pozitivno določnega ne vé povedati in se tedaj ta novica ne zamore še kot dovršen faktum smatrati, ker je vse to osebna tajnost omenjene firme, ki je najbrže še le v dogovoru z „Länderbanko“, vendar utegne kmalu do sporazuma in izvršitve kupčije priti. Kajti pred nekajimi meseci dospel je tehnični strokovnjak v Kočevje, poslan od tega zavoda, preiskavat kvantiteto in kvaliteto premogovega skladišča, in v zadnjih dneh kupili so se vsi manjši premogovi kompleksi okrog posestva gospodov Ranzingerjev.

Navstane pa prevažno vprašanje za Dolenjce, česa je napotilo „Länderbank“ do sklepa, da namerava kupiti ogromno premogovo skladišče in glazuto na tem od železničnega prometa oddaljenem kraju? Mari hoče ona izdelovanje stekla v večji meri in z boljšimi uspehi nadaljevati? Jasno kot beli dan je, da bi to slednje podjetje „Länderbanki“ še manj dobička donášalo nego sedanjim posestnikom in bolj nego gotovo je, da ne namerava samo to pričeti, ampak da so v ozadje velikanske spekulacije. Nobena druga zadeva ni ponzročila „Länderbank“ do odkupa tega skladišča, nego nameravano zidanje dolenjske železnice.

Gotovo bode ta ali oni vskliknil, kako je naenkrat od tega prišlo, da se namerava dolenjsko železnico sedaj tako zidati, da bode šla skozi ali vsaj v bližnji mesta Kočevja, ko se je vendar do sedaj vselej in povsod le na to merilo, da bi se dolenjska stolica, Novo Mesto, z Ljubljano zvezala z železnično progo!

isker, ki je izpod lopat delavcev hipoma kvišku švignila, a potem padala na gosto, utrujeno, molčeče, iz vseh krajev Carigrada zgrnivše se prebivalstvo. Med temi je bilo opaziti blede in resne obraze konsulov in poslanцев, ki so s konji obstali na križanjih in prestrašeni motrili strašno in veliko nesrečo. — Pa tudi nedopovedljiva ta beda, kakor sploh vse na vshodu, je po polnem pozabljena. Jediní sledovi tega požara sem opazil zdaj le še nekaj praznih golih prostorov na skrajnem koncu Pere pred griči Tatavole. Pogovarjali so se o požaru kakor o dogodbi zdavna minoli. Nekaj časa — dokler se je še izpod pepela kadilo — je tiskopisje resno zahtevalo od vlade, naj se preuredi družbe ognjegasne, brizalke prenašajo, več vode pripravi, zidava hiš določi. Toda gosposka je bila nêma, pustila je vse, kakor je bilo. Evropejci pa so se umirili, ter živeli po turški, zaupajoči dobremu Bogu in svoji dobri sreči.

6. Ognjena nevarnost.

Od zadnjega požara torej se ni nič ali skoro nič izpremenilo. Nadati se moremo za gotovo, da požar leta 1870 ni bil poslednji;

In vendar ni nič pametnejega in samo ob sebi razumljivega nego to!

Oglejmo si zato našo dolenjsko stran, po koji naj bi železnica drdrala, gledé nje produktov, nje naravnega bogastva in družih razlogov, ki so vplivali, da se je v merodajnih krogih ta ideja do potrebe izvršitve izpoznala in takoj bomo nje veliko važnost in nujno potrebo vsprevideli in razumeli, radi česa se država, dežela in denarni svet za to progo poteguje in jo meni vresničiti.

Železnična žila, koja naj bi dolenjsko stran svetovnemu prometu odprla, bode se — vsaj tako se ugiba in bi tudi največjo korist in najboljše vspehe dosegla — pričela na Rakeku, rezala čérkniško dolino, čez Boncar prestopila v ribniško dolino in od tod naprej držala mimo Kočevja in Metlike do Zagreb-Karlovce-Reške železnice, s koje bi se zvezala.

Nje strateškičen pomen gledé hitrejšega voženja vojakov in raznovrstnih družih vojaških priprav je očividno, in vojno ministerstvo se baje močno za to progo zanimava. Toda večja nego ta korist, je korist, katero bi Dolenjska in kranjska dežela sploh od te železnice imela.

Kdor je imel priložnost opazovati ogromni lesni promet na Rakeku, koliko voz se tu sem dan na dan po čérkniški dolini iz raznih krajev pripelja, čudoval se je nad množino vsakovrstno izdelanega lesa in strmél je, ko je spoznal, da privažanje nikdar ne nazaduje, nego bolj in bolj napreduje.

Še bolj strmél pak je oni, katerega je priložnost prinesla v velikanske gozdove graščin Šneperk, Čubar, Ribnica in Kočevje. Množica zrelega, za eksport pripravljenega lesa je tu neizmerna. Da navedem le slučaj dva. Ribniška graščina prodala je v kratkem času gozdni kompleks iz iskekanja lesa v obsegu 2400 oral za svoto 170 000 gold. in vrh tega je trgovec še izvršeno kupčijo naredil. Samo graščina kneza Carlos Auersperga ima 27 000 oral gozda. Koliko žag na vodo iz tega velikanskega gozda dan na dan lesreže, ni mi znano; gotovo jih je veliko število. A vendar to ni zadostovalo. Pred nekaterimi leti postavile so se tri velike parne žage, ki neumorno delujejo. Ako sem do sedaj navel nekatere graščine, ki bi dajale svoj izrezani les na železnico, naštel sem le one, ki so najbližje Rakeka in svoj les tja pošiljajo. K njim pridejo še graščine Nadlišek, Turjak, Karlovec, Ortenegg, koje vse imajo več ali manj gozdov; tudi po teh pokrajinah se pridno les za trgovino pripravlja. Ta stran pošilja tedaj svoj les na južno železnico.

Koliko pa je graščin, ki deloma svoj les po Kulpi plavijo, deloma pa vozijo na železnično progo Reko-Zagreb! S tem naštetí so pa le večji gozdni kompleksi posameznih velikih posestnikov; koliko veliko pa je kmetov

o požarih namreč je pisano, da imajo zdaj pa zdaj opuščavljati mesto Sultanov. Pera ima zdaj, to je res, večidel zidane hiše; a največ jih je tako slabo zidanih in stavljenih od tako nevestih stavbarjev, ki vrhu tega niti pod nadzorstvom vladnih niso, da se hiše podirajo, še predno so izgotovljene, in da niti jedne ni, ki bi mogla zoperstati ognju. Vode je prav malo, zlasti v Peri; podvržena je nesramnemu monopolu. Ker voda doteka iz vodovodov, še od Rimcev napravljenih, se vsa posuši, ako spomladi in jeseni obilo ne dežuje: bogati jo z zlatom kupujejo, ubogi pa kaluže in barje pijó. Ognjebranci so četa potepuhov in lopovov, neizkušanih ljudi, razuzdanih tatov, ki plačo dobivajo v kruhu. Prebivalstvo se jih tako boji, kakor ognja, ki ga pogasiti ne morejo. Pravijo, ne brez vzroka, da ogenj jim je zaželjena priložnost, ob kateri morejo krasti in ropati. Brizgalk je dosti, in Turki so nanje prav ponosni, kakor bi bile kdo vé kaki čudni stroji, v resnici so pa le smešne igrače, obsegajoče komaj dvanajstestero litrov vode, in katerih brizgi so tako tanki, da so pripravejši vrtove močiti, kakor pa požar gasiti. Mnogo jih je, ki menijo, da vlada na-

na Dolenjskem, ki imajo sicer manjše gozdne dele, koliko je bukovih, hrastovih gozdov, ki so še celi, ker so preodstranjeni iz svetovnega prometa in zato nobene cene nimajo! Vrednost in obseg teh naravnih zakladov ni mogoče natanko popisati, gotovo pa imajo dvakrat, trikrat in še večkrat več, nego vse našete graščine.

Sigurno je to faktor, ki je pri zidani železnici merodajen.

Dolenjska je pa tudi v živinoreji, v kmetovalstvu, vinoreji, obrtniji in industriji precejšnja.

Neko posebno veselje ima naš Dolenjec z živinorejo. Po vsem Dolenjskem, osebito pa v Suhi in Beli Krajini redé in pitajo radi govejo živino. Mnogo prekupcev z Laškega dohaja sem, da pokupujejo mlado živino za svoja plemena. Mesarji iz obližja, kakor tudi iz Ljubljane, Trsta, Gorice, Reke in od drugod, prihajajo sem, pitano živino kupovat. Od majhnih buš do težko-debelih volov dobí se tu na izbero. Z redko razumnostjo znajo suho živinčé na Hrvatskem kupljeno, doma z dobrim senom opitati! Kakor se ti radi z govejo živino pečajo, tako radi se v nižavah bolj s konjerejo in z rejo prašičev bavijo. Vzlasti se slavni erar mnogo trudi, da bi konjerejo na višjo stopinjo povzdignil. Njegovo izdatno trudovanje posebno zeló otežkuje pretežko vzarenje lesa po slabih in strmih cestah. Ni ga pa bolj priljubljenega kmetskega opravila na Dolenjskem, kakor je pitanje hrvatskih prašičev. Vsa Dolenjska vsako leto gotovo mnogo sto tisoč prašičev redi in pita, koje se v jeseni deloma za dom porabijo, deloma v Trst, Ljubljano, na Koroško, Tirolsko, Predarlško, Bavarsko izvozijo in prodajo. Žal, da je cena takó nizka postala, ker vožnja preveč povzročuje.

Naša dolenjska stran, kako zeló je nje zemljišče razkosano! Koliko malo večjih posestnikov je, ki imajo celo ali polovico zemlje, vsi drugi so reveži. Koliko sveta leži še neobdelanega, ki ne daje nobenega haska. A navzlic temu, bolj in bolj se vsak kos zemlje na najpridnejši način obdeluje, da zamore relativno veliko število prebivalcev pošteno preživiti.

Spomnimo se naših zdravih, bogatih vinskih goríc. Koliko dobrega vina se v njih pridelá! Da si je kupčija z vinom precejšnja in so naša dolenjska vina daleč na okrog priljubljena pijača, vendar je njih cena nizka. Nizka iz več vzrokov. Ne le, da so naši kraji tako oddaljeni od železnice, da tedaj vožnja veliko stane, i so naše ceste slabe, ampak tudi vinogradniki ne obračajo tako pozornost na svoje vinske trte, kar bi inače storili, ako bi videli in spoznali, da se jim njih trud boljše izplača. Koliko neizmerno bogastvo leži v dolenjskih vinogradih, ako bi se oni racionalno obdelovali, kako imenitno bi naše dolenjsko

pravljá požare, hoté na ta način ulice razširiti. To nikakor ne more biti, ker tako dobljeni dobiček ni v pravi razmeri s storjeno škodo in prebito nevarnostjo. Zdaj se tudi več ne godi, kakor se je poprej dostikrat, da je protivna stranka zažgala del Carigrada, ker je hotela Sultana prestrašiti in zase pridobiti, ali da so vojaki upepelili predmestje, ker so hoteli doseči večjo plačo. Ta sumnja se je pa vendar-le ohranila, da nesrečo požara napravijo oni, ki se nadajo dobička iz nje; dejanja kažejo, žal, da ta sumnja ni neosnovana. Prebivalci živé torej v vednem strahu. Bojé se vodonoscev, težakov, stavbarjev, lesnih in apnenih trgovcev, zlasti pa poslov. Carigranski posli so grda zalega; največ so v dotiki s tatovi in drugimi zmikavti, ti pa s skrivnimi družbami, ki pospešujejo tatvino in druga hudodelstva. Mestno redarstvo je do teh ljudi tako slabo, tako prizanašljivo, tako slepo, da bi človek mislil: sporazumljeno je z njimi. Požigalec še nikdar ni bil obsojen. Redko kdaj se zgodi, da bi pri ognji prijeli tatu ter ga kaznovali, še rajše pa se zgodi, da bi redarstvo zaplenjene stvari povrnilo lastnikom. Ker so v Carigradu potepuhi iz vseh dežel,

V poprejšnjih stoletjih, kadar je v Carigradu gorelo, je Sultanu požar oznanila vsa v škrlat oblečena odaliska, toda ne z besedami.

(Dalje prihodnjič.)

— (Pomiloščen morilec.) V dnevih od 10. do 12. t. m. vršila se je pred sodiščem v Veržeczu kazenska obravnava proti Štofanu Radmiloviču zaradi umora in požiganja. Dasi je zatoženec tajil zločin, obsodilo ga je sodišče vendar na smrt. Dve uri po razsodbi bi se bila morala izvesti razsodba. Pripravile so se že vešala. Slučajno pa se je zakasnila vsa razsodba, nekoliko z zasliševanjem prič, tako da bi se bila mogla izvesti obsodba na obsojenci še le drugi dan. Ta čas porabil je zatoženčev zagovornik ter brzojavno prosil pomiloščenja pri Nj. veličanstvu cesarju. Drugo jutro došel je od cesarja telegram, da je obsoje-

nec pomiloščen na desetletno ječo. Obsojenec bil je tako ginjen, da je mogel izreči samo besede: „Živio ogerski kralj!“

— (V Boki Koterski) napravili so letos volkovi mnogo škode. Raztrgali so mnogo ovac, koz in krav. Ljudstvo je bilo tako prestrašeno, da si po solnčnem zahodu ni več upalo iti na dvorišče, kajti volkovi prežali so vedno na svoj plen. To volčje mesarenje pa tamošnje prebivalstvo tem huje zadene, ker je zemlja zelo nerodovitna, in le tedaj primeren sadež dá, če je dobro pognojena; zdaj pa je ne bodo mogli gnojiti.

— (Reja gosij v Kitajski.) Kakor so Egiptčani izvalili jajca kokošij, tako izvalijo Kitajci jajca gosij v pečeh ali v gnoji. Mlade goske potem ženó na morske obali, kjer najdejo ostrige, školjke in druge morske žužke. Kjer pa je več gosij skupaj, se te črede pomešajo; če pa se udari na boben, tedaj leti vsaka gos k šatoru svojega gospodarja. Tako se jih redí ob morji na tisoče in tisoče.

— (Najmanjša ura na svetu) razstavljena je v Berlinu. Ura je komaj tako velika, kakor vinarska dvajsetica, vredna pa je 13 000 mark. To uro delal je nekov genfsk urar štiri leta.

Domače stvari.

— (Za dolenjsko železnico) sestavil se je uže konsorcij; predsednik mu je gosp. Josip Kušar, prvomestnik trgovinske in obrtne zbornice.

— (Kratka pamet.) Z Dunaja se nam piše: Občinstvo slovensko se bode še spominalo, kako so nekateri časniki janičarji slovenski oznanovali *urbi et orbi*, da je premeščenje gosp. prof. Šukljeta iz Ljubljane na c. kr. akademsko gimnazijo na Dunaj — samo kazen za njegovo politično delovanje. Vsa taka poročila je pa zdaj javno ovrgel in oporekel g. dr. Vošnjak, gospodom v „Narodni Tiskarni“ gotovo prijetna in veljavna priča. Gosp. dr. Vošnjak je namreč v napitnici, govorjeni pri Šumanovi slavnosti v dunajski „Sloveniji“ dne 12. februarija, naravnost izrekel, da se g. profesor Šuman vrača v domovino na mesto, katerega mu ne bode donajalo večjih gmetnih koristi. („Slov. Narod“, št. 36.) To se pravi po domače: „profesorsko mesto na c. kr. akademski gimnaziji dunajski je toliko vredno, kakor direktorsko mesto v Ljubljani.“ Veseli nas, da „Slov. Narod“ zdaj to sam priznava, da si se ne moremo prečuditi kratki pameti „Narodovi“, ki je uže imel — in bode najbrž še imel — o tej stvari vse drugačne nazore, kakor so pa oni, katere podaja svojim bralcem v zadnji sobotni številki. *Doch das geniert grosse Geister nicht!*

— (Imenovanje.) Zdravstveni koncipist pri namestništvu za Štajersko g. dr. Jakob Ehmer imenovan je namestniškim svetnikom in deželnim zdravstvenim poročevalcem za Štajersko.

— (Iz službenih ozirov.) „Slovenski Narod“ (števil. 37.) pripoveduje svojim bralcem, da je bil „pravični Nemec“ Hugo pl. Perger leta 1873. v plačilo za svoj opis „Die Schädlichkeit des Idrianer Hüttenrauches“ od hudobne vlade „iz službenih ozirov“ prestavljen s Koroškega tja gori nekam na Česko. Oslabelemu spominu „Slovenskega Naroda“ moramo pomagati ter povedati, da je ljubljanski profesor Hugo pl. Perger l. 1873., popustivši tukaj svojo službo, pobegnil iz Ljubljane ter se prostovoljno odpovedal svoji profesorski službi. Da „Slov. Narod“ tega ne vé, čudimo se toliko bolj, ker je bil profesor Perger svoje dni jako glasen govornik v ljubljanskem konstitucionalnem društvu in ga je ravno „Slovenski Narod“ zato večkrat po svojem načinu jako nedelikatno obiral. Z nami vred bi se pa najbolj čudil tudi prof. Perger sam, ko bi v listu, ki prej na njem ni našel nobene dobre stvari, bral črno na belem, da ga zdaj prištevajo „pravičnim Nemcem“. Toda kaj briga to „Slovenski Narod“! Njemu je dovolj, da more uščipniti „nemškutarsko“ deželno vlado kranjsko — resnica mu je večeta skrb!

— (Drzen skok.) V torek, dne 17. t. m., drdral je mešani vlak od Maribora proti jugu; a ker ta vlak tako počasi vozi, pogleda človek rad malo za zabavo skozi okno. Tako storil je tudi nek dečak iz celjske okolice, a kako se je pre-

strašil, ko mu veter odnese klobuk z glave. Kmalu pa se mu poleže prvi strah, malo se pomisli, skoči skozi okno, se zvalja čez železniški tir ter čez sklonitost in srečno vjame klobuk. Ali je obležal drzni dečak na mestu? O ne, pobral se je naglo ter se spustil za vlakom po tiru, saj je vendar plačal voznino do Celja; došel vlaka se vé da ni.

— („Živinozdravništvo“) dr. Simon Strupijev je prišlo je ravnokar na svitlo v lični, nad 32 pol obsegajoči knjigi pri J. Blasniku v Ljubljani. Cena knjige broširani je 1 gld. 80 kr., v platno vezani 2 gld. 5 kr., z usnjatim hrbtom pa 2 gld. 20 kr. Pošiljatev s pošto stane posebej 10 kr.

„Matica Slovenska.“

Dne 14. t. m. imel je odbor „Matice Slovenske“ sejo, katere se je udeležilo 12 odbornikov, med temi eden vnanji.

Poročilo, da se je posebna deputacija poklonila novoimenovanemu knezoškofu, da mu je izročila več društvenih knjig, da je pristopil društvu kot ustanovnik se vzame v znanje.

„Matica Slovenska“ čestitala je svojemu pokrovitelju in ustanovniku, djakovarskemu vladiki Strossmayerju povodom njega sedemdesetletnice dne 4. februarija t. l.

Dozdanci začasni tajnik g. E. Lah namesti se v zmislu društvenih pravil stalno.

Poverjeništvu prevzemo: Za ptujski okraj gosp. Luka Kunstek, gimnazijski profesor v Ptuj; za breški okraj g. Jakob Kavčič, c. kr. vodja zemljiških knjig v Brezicah; za sežanski okraj g. Bogdan Trnovec, c. kr. okrajni sodnik v Sežani; za pazinski okraj g. Josip Križman, ces. kr. gimn. katehet v Pazinu; za kastvanski okraj g. Rajmund Jelusič, farni oskrbnik v Beršecu; za buzetški okraj g. Anton Kalac, nadžupnik v Buzetu; za loški okraj g. Gregor Lah, župan in posestnik v Ložu; za radovljiški okraj g. Aleks Roblek, lekar in posestnik v Radovljici.

Za vlaško leto je plačalo letnino do zdaj 1073 članov, za letošnje leto pa samo še le 183. Društvu pristopila sta dva ustanovnika: gg. dr. Jakob Missija, knezoškof ljubljanski, in Z. Rohrman, milar in posestnik v Ljubljani.

Gosp. prof. Kos bode poslal društvu tekom meseca maja ali junija Matici obljubljeno delo, govoreče o letošnji tisočletnici sv. Metoda. Delo bode obsegalo 10 do 12 tiskanih pol.

Gosp. Andrej Maganji v Divači volil je „Slovenski Matici“ v oporoki 30 gld., katere je tudi Matica uže izplačane prejela.

Gosp. J. Navratil, poverjenik za Dunaj, poslal bode Matici za letošnji „Letopis“ spis: „Zbirka narodnih vrač.“

Reši se več ponudb od raznih društev zaradi zamene društvenih knjig.

Gosp. prof. dr. Sketu izročila se je Vrazova zbirka v pregled; poročal bode o priliki društvu o nji.

Gosp. Gašpar Križnik poslal je Matici spis „Slovenska bibliografija“. Matica si je želela dobiti ta spis v svojo brezpogojno last, zaradi tega je vprašala pisatelja, koliko bi zahteval za to honorara; izrekel se je, da prepusti določitev odboru in da bode za vsako svoto hvaležen.

Novo ustanovljeni čitalnici v Pulji se sklone darovati nekaj knjig.

Gosp. Antonu Zupanu na Vranjskem se vrne v pregled in pretres poslani rokopis „Slovenska stenografija“, isto tako g. prof. dr. Glaserju spis: „Eranski narodi in jeziki.“

Upravni odbor društva „Narodni dom“ prosi Matico, naj bi mu dovolila hraniti nekaj pohištva v svoji hiši. Rešitev te prošnje se odloži na prihodnjo sejo.

Odobrijo se po književnem odseku nasvetovane kupne cene društvenih knjig za l. 1884.

Poverjeniki so se naprosili, naj bi pobirali društvenino za prihodnje leto vselej takoj, ko se razpošljejo knjige dotičnega leta, kakor se to godi tudi pri društvu sv. Mohora.

Odobrijo se po književnem odboru nasvetovane nagrade pisateljem.

Zaradi pozne ure se seja preneha ter se nadaljevanje preloži na 18. dan t. m.

(Konec prihodnjic.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Rim, 18. februarija. Tretja ekspedicija odide najbrže v ponedeljek iz Napolja proti Rudečemu morju.

Pariz, 18. februarija. „Agence Havas“ poroča z dne 18. t. m. iz Šangaja: Gotovo je, da so francoski torpedi potopili dve kitajski ladiji. Tri kitajske ladije so zaradi goste megle mogle ubegniti v Čihaj. Varstvo francoskih interesov se je izročilo ruskemu zastopniku. Ruska zastava veje na francoski naselbini.

London, 18. februarija. Wolseley poroča iz Kortija: Dne 13. t. m. napali so vstaši transport naših ranjencev na poti v Metameh. Sovražnik se je po poldrugournem boji nazaj potegnil.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 19. februarija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 83.55
„ „ „ srebro	84.05
Zlata renta	107.—
5% avstr. renta	99.15
Delnice narodne banke	868.—
Kreditne delnice	305.30
London 10 lir sterling	124.20
20 frankovec	9.80
Cekini c. kr.	5.81
100 drž. mark	60.50

Uradni glasnik

z dne 19. februarija.

Eks. javne dražbe: V Ribnici zemljišče Neže Pengov (100 gld.) dne 21. aprila, 22. maja in 23. junija; — posestvo, spadajoče k zapuščini umrše Marije Cvar iz Goriče Vasi (1646 gld.) dne 9. marcija. — V Postojini zemljišče Tome Šabca iz Trna (80 gld.) dne 29. maja. — V Vel. Laščah zemljišče Antona Sporarja iz Podgorice dne 21. marca.

Upisane firme: Pri c. kr. dež. kot trgovski sodnji firma: Gius. Balis s sedežem na Vrhniki.

Licitacije: Okrajni cestni odbor v Litiji popravljanje okrajne ceste blizu želez. postaje zagorske (1020 gld.) in mostu v Mediji (800 gld.) na mestu dne 23. febr. Podrobneje izve se pri okr.-cestnem odboru v Litiji in v občinski pisarni v Zagorji.

Tuji.

Dne 17. februarija.

Pri Maliči: Viemascher, Renker, Hahn, Tyoler in Schulauf, trgovci, z Dunaja. — Müller, zasebnik, v Vrhniki.

Pri Slonu: Comelli, inženér, iz Trsta. — Hous, strojni tehnik, iz Pulja. — Wuhnig, inženér, iz Litije. — Turk, posestnik, s hčerjo, iz Drage.

Umrli so:

Dne 17. februarija. Josip Zafran, želez. in kovinskega sukača sin, 7½ l., Krakovski nasip št. 6, kron. črevesni katár.

Tržne cene.

V Ljubljani, 18. februarija.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 27 kr., domače 6 gld. 83 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ječmen 5 gld. 20 kr.; oves 3 gld. 25 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 85 kr.; turšica 5 gld. 50 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 20 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 96 kr., salo po 82 kr., špeh po 52 kr., prekajen pa 74 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 2½ kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 66 kr., svinjini 52 kr., drobniško po 36 kr. — Piške po 50 kr., golob 18 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 96 kr., slame 1 gld. 78 kr. Seženj trdih drv 8 gld. 20 kr.; mehkih 5 gld. 60 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
18. febr.	7. zjutraj	727.57	— 3.4	bzv.	megla	8.50
	2. pop.	726.22	— 5.4	„	„	dež.
	9. zvečer	726.41	— 4.8	jzpd. sl.	dež.	„

Hiša

(18) 2—2

na glavni cesti blizu Ljubljane, znana gostilna, se prostovoljno prodá ali pa več let v najem daje. — Natančneje se izve pri Matjanu v Gorenji Šiški.